

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 15 noiembrie 2007

în Cauza Prodanof și alții împotriva României (nr. 1)

(Cererea nr. 2739/02)

Strasbourg

Devenită definitivă la 07.07.2008

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Prodanof și alții împotriva României (nr. 1),

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Domnii B. M. Zupančič, președinte,

C. Bîrsan,

Doamnele E. Fura-Sandström,

A. Gyulumyan,

Domnul David Thór Björgvinsson,

Doamnele I. Ziemele,

I. Berro-Lefèvre, judecători,

și domnul Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 18 octombrie 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 2739/02, introdusă împotriva României, prin care patru cetățeni ai acestui stat, domnii Nicolae Prodanof și Boris George Prodanof, precum și doamnele Cleliana Prodanof și Christi Marina Prodanof (*reclamanții*), din care primii trei au și cetățenie braziliană, au sesizat Curtea la data de 28 noiembrie 2001 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanții au fost reprezentați de L. Poenaru, avocată la București. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de domnul R. H. Radu, agent guvernamental de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La 14 iunie 2005 Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Prevalându-se de dispozițiile [art. 29](#) alin. 3, ea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanții s-au născut în anul 1942, 1947, 1948 și respectiv 1945. Primii trei locuiesc la Sao Paulo și cel de-al patrulea locuiește la București.

A. Acțiune în revendicare și demersuri ale reclamanților pentru punerea în posesia terenului în litigiu

5. În anul 1942, O.G., mătușa reclamanților, a cumpărat un teren de 1290 m² situat la București, pe Bulevardul Primăverii la nr. 52. La 26 februarie 1974 acest teren a fost expropriat de stat. O.G. a decedat în 1982.

6. Pentru prima dată succesiunea lui O.G. a fost deschisă în 1983. Din dosar, în special dintr-o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București din 3 decembrie 2003 (a se vedea paragraful 28 de mai jos) reiese că în 1983 I.P., L.P. și D.P., frații lui O.G., au fost declarați moștenitori legali ai acesteia și că în 1996, după decesul lor, reclamanții au cerut unui notar public deschiderea succesiunii acestora precum și pe cea a lui O.G. Ei au prezentat notarului acte care au demonstrat calitatea lor de moștenitori, dar nu l-au informat asupra actelor și acțiunilor îndeplinite cu prilejul primei deschideri a succesiunii din 1983, declarând că I.P., L.P. și D.P. au renunțat la succesiunea lui O.G.

7. La 5 iunie 1996 reclamanților li s-a eliberat un certificat de moștenitori privind, între altele, succesiunea lui O.G., ai cărui moștenitori legali erau.

8. La 12 mai 1998, în calitate de moștenitori ai lui O.G., reclamanții au sesizat Judecătoria București cu o acțiune în revendicare a terenului de 1290 m² menționat anterior, îndreptată împotriva Consiliului municipal București (*Consiliul municipal*).

9. Prin sentința din 19 iunie 1998 Judecătoria București a admis acțiunea în revendicare și a condamnat Consiliul municipal să le înapoieze terenul în chestiune în liberă proprietate și posesie. În lipsa unui recurs această sentință a devenit definitivă.

10. Printr-o decizie din 30 iulie 1998 Primăria București a ordonat direcțiilor de urbanism și administrare a fondului imobiliar București să șteargă dreptul de proprietate al statului asupra terenului respectiv din cartea funciară și să restituie terenul reclamanților.

11. Din dosar reiese că terenul în cauză era ocupat la acea vreme de Regia autonomă a administrației patrimoniului protocolului de stat (*RAAPPS*), supravegherea locurilor fiind asigurată de Serviciul public de pază și protecție (*SPP*).

12. La 12 octombrie 1999 executorul judecătoresc însărcinat cu executarea sentinței din 19 iunie 1998 citată anterior a întocmit un proces-verbal în care a declarat reclamanții în posesia terenului lor și le-a eliberat o copie. În baza procesului-verbal, la 13 octombrie 1999 Judecătoria București a constatat formal îndeplinirea ultimei acțiuni de executare a sentinței citată anterior. Începând din octombrie 1999 reclamanții au început să achite taxele funciare aferente terenului respectiv. Cu toate acestea, reclamanții nu au putut intra în posesia terenului lor datorită refuzului *RAAPPS* de a-l elibera.

13. La 31 mai 2000, la cererea reclamanților, Judecătoria București a înregistrat dreptul lor de proprietate asupra terenului în cartea funciară.

14. La 13 februarie 2001 Primăria București a autorizat reclamanții să-și închidă terenul.

15. La 28 martie 2001 reclamanții au încercat din nou să intre în posesia terenului, în prezența a doi agenți de poliție. Aceștia din urmă au constatat că terenul era ocupat de un obiectiv militar și protejat de agenții *SPP*, care refuzau accesul reclamanților pe teren pe motiv că nu aveau un permis de trecere de la conducerea *SPP* și nu erau însoțiți de un reprezentant al Judecătoriei București.

16. La 24 iulie 2001, prin intermediul unui executor judecătoresc, reclamanții au cerut directorului RAAPPS să elibereze terenul pentru a-l putea închide. Nu au primit niciun răspuns la cererea lor.

B. Procesul de restituire în temeiul Legii nr. 10/2001 și punerea reclamanților în posesia efectivă a terenului în cauză

17. La 14 noiembrie 2001, pe baza Legii nr. 10/2001 privind restituirea bunurilor naționalizate abuziv (*Legea nr. 10/2001*), reclamanții au depus la RAAPPS o cerere de restituire a terenului de 1290 m² în cauză.

18. Printr-o hotărâre din 9 octombrie 2002 RAAPPS a respins cererea de restituire pe motiv că, în măsura în care în 1983 se dezbătuse succesiunea lui O.G. și I.P., L.P. și D.P. fuseseră declarați moștenitori legali, calitatea de persoane îndreptățite să li se restituie terenul în litigiu le revenea acestora din urmă. În privința certificatului de moștenitori al reclamanților din 1996, RAAPPS a constatat că interesații declaraseră că persoanele menționate anterior renunțaseră la moștenirea lui O.G. și că o succesiune nu putea face obiectul unei a doua dezbateri.

19. La 18 noiembrie 2002 reclamanții au sesizat Judecătoria București cu o acțiune privind anularea hotărârii din 9 octombrie 2002 menționată anterior și condamnarea RAAPPS la restituirea terenului în litigiu către ei. În sprijinul acțiunii lor ei au prezentat instanței sentința din 19 iunie 1998 a Judecătoriei București și mai multe certificate de moștenitori, printre care cel din 5 iunie 1996 și au precizat că ei erau moștenitorii lui I.P., L.P. și D.P., pe care RAAPPS îi considera ca fiind îndreptățiți să li se restituie terenul.

20. Printr-o hotărâre judecătorească din 7 aprilie 2003 Tribunalul București a admis acțiunea reclamanților, constatând că interesații beneficiau de sentința definitivă din 19 iunie 1998 indicată anterior și că aceștia erau moștenitorii lui I.P., L.P. și D.P.

21. Printr-o decizie din 17 decembrie 2003 Curtea de Apel București a respins apelul înaintat de RAAPPS, care invoca faptul că certificatul de moștenitori din 5 iunie 1996 conținea informații false și că sentința din 19 iunie 1998 nu-i era opozabilă, fiind pronunțată împotriva Consiliului municipal. Curtea de Apel a reținut că, deși nu a impus nicio obligație RAAPPS, sentința citată anterior dovedea caracterul abuziv al exproprierii terenului. De altfel, certificatul de moștenitori din 5 iunie 1996 beneficia de o prezumpție simplă de valabilitate, în lipsa unei proceduri în anulare a certificatului care să constate, eventual, că reclamanții nu aveau drepturi succesoriale.

22. La cererea reclamanților din 26 octombrie 2004, printr-o hotărâre judecătorească interlocutorie din 8 noiembrie 2004 a Judecătoriei București, sentința din 7 aprilie 2003 a fost investită cu formulă executorie.

23. La 25 aprilie 2005, în baza sentinței din 7 aprilie 2003 menționată anterior, reclamanții au fost puși în posesia terenului în cauză de un executor judecătoresc care a întocmit un proces-verbal în acest scop, semnat de interesați, de doi agenți de poliție și de reprezentanții RAAPPS. Terenul a fost măsurat și delimitat.

24. Printr-o decizie din 7 noiembrie 2005 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul formulat de RAAPPS, a casat hotărârile judecătorești din 7 aprilie și 17 decembrie 2003 menționate anterior și a trimis cauza la Tribunalul București pentru administrarea probelor pe baza validității certificatului de moștenitori din 5 iunie 1996 și calității reclamanților de persoane îndreptățite să li se restituie terenul în litigiu, în baza Legii nr. 10/2001.

25. După ce a examinat actele prezentate de părți, inclusiv toate documentele succesoriale, printr-o decizie din 30 noiembrie 2006 Tribunalul București a admis acțiunea reclamanților și a dispus ca RAAPPS să pronunțe în favoarea lor o hotărâre de restituire a

terenului în litigiu. El a considerat că, în calitate de moștenitori legali ai moștenitorilor lui O.G., aveau dreptul la restituirea terenului în litigiu, în baza Legii nr. 10/2001. De altfel, Tribunalul a respins cererea reconvențională a RAAPPS de a șterge dreptul de proprietate al reclamanților din cartea funciară, estimând că respectiva înscriere fusese făcută în baza sentinței definitive din 19 iunie 1998. În același timp, la cererea RAAPPS, Tribunalul a dispus ca terenul în cauză să fie administrat din nou de RAAPPS, pe motiv că sentința din 7 aprilie 2003 menționată anterior constituind baza legală a punerii în posesie a reclamanților la 25 februarie 2005 fusese casată prin decizia din 7 noiembrie 2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

26. În prezent procesul este în curs de derulare la Curtea de Apel București.

C. Procesul penal împotriva reclamanților pentru fals și înșelăciune privind certificatul de moștenitori din 5 iunie 1996

27. La 14 iunie și 19 iulie 2000, A.C., M.D. și A.R. au depus o plângere penală împotriva reclamanților pentru fals, uz de fals și înșelăciune comise cu prilejul declarațiilor făcute în urma cărora notarul public le-a eliberat certificatul de moștenitori din 5 iunie 1996.

28. După mai multe casări ale ordonanțelor pronunțate în cazul în speță, printr-o ordonanță din 3 decembrie 2003 Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a pronunțat neînceperea urmăririi penale în favoarea reclamanților. El a precizat că, chiar dacă interesații dăduseră declarații mincinoase în fața notarului și certificatul de moștenitori obținut în acest fel fusese folosit în cauzele civile ulterioare, faptele respective nu prezentau pericol social, putând fi supuse numai unei sancțiuni administrative, care nu mai trebuia să fie executată. Cu acest titlu Parchetul a reținut, pe de o parte, că terții A.C., M.D. și A.R. nu fuseseră vătămați, din moment ce nu mai aveau niciun drept asupra bunurilor succesoriale,

în urma proceselor civile anterioare care fuseseră soluționate în favoarea reclamanților. Pe de altă parte, aceștia din urmă aveau calitatea de moștenitori legali ai succesiunii în litigiu, calitate care nu le putea fi luată. Cu toate acestea, ținând cont de faptul că certificatul de moștenitori din 5 iunie 1996 fusese eliberat în urma comiterii unui delict, Parchetul a dispus sesizarea Judecătoriei București cu o acțiune în anulare a certificatului.

29. Printr-o decizie din 23 septembrie 2005 Înalta Curte de Casație și Justiție, statuând în ultimă instanță, a respins ca tardivă acțiunea reclamanților în anulare a ordonanței de mai sus a Parchetului.

D. Procese civile în anulare a certificatului de moștenitori din 5 iunie 1996

30. La 10 decembrie 2003, în baza ordonanței din 3 decembrie 2003 de mai sus, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a sesizat Judecătoria București cu o acțiune în anulare a certificatului de moștenitori din 5 iunie 1996.

31. La cererea reclamanților, la 2 iulie 2004, Judecătoria menționată anterior a suspendat procesul în așteptarea rezultatului procesului în curs intentat de interesați împotriva ordonanței din 3 decembrie 2003 citată anterior. Guvernul nu a informat Curtea dacă acest proces a fost reluat după pronunțarea deciziei din 23 septembrie 2005 de către Curtea de Casație și Justiție (a se vedea paragraful 29 de mai sus).

32. Un al doilea proces în anulare a certificatului de moștenitori în cauză, intentat în mai 2004 de ultima reclamantă împotriva celorlaltor reclamanți este în curs de judecată în primă instanță după admiterea apelului acestora din urmă prin decizia din 1 iunie 2006 a Tribunalului București.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ PERTINENTE

33. Potrivit articolului 322 (4) din codul de procedură civilă (*CPC*), modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000, instanțele civile pot fi sesizate cu o cerere

în revizuire împotriva unei sentințe definitive în vederea reexaminării cauzei în cazul în care această sentință a fost pronunțată pe baza unei probe scrise declarată falsă ulterior. În cazul în care comiterea delictului nu poate fi constatată de instanțele penale, tribunalul civil sesizat cu cererea în revizuire este competent să pronunțe o hotărâre judecătorească interlocutorie asupra existenței delictului invocat.

34. Prin decizia definitivă nr. 1715 din 23 aprilie 2003 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în anulare promovat de procurorul general și, pe fond, a confirmat decizia din 13 iunie 2001 a Tribunalului Alba care modificase într-un proces în revizuire întemeiat pe art. 322 (4) din CPC decizia definitivă din 26 octombrie 2000 pronunțată de același Tribunal. După examinarea faptelor pertinente, Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că dispozițiile art. 322 (4) se aplicau în cazul în speță, dată fiind constatarea unei ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale a Parchetului din 23 aprilie 2001, care a considerat că conținutul facturii pe care s-a întemeiat decizia definitivă din 26 octombrie 2000 era fals, dar nu a condamnat acuzații din cauza prescrierii faptelor. Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat că termenul « proba scrisă falsă » include și expresiile al căror conținut nu corespunde realității, chiar dacă faptele comise de persoanele responsabile nu constituie un delict.

35. Potrivit art. 12 alin. 4 și 5 din Legea nr. 213/1998 privind regimul juridic al proprietății publice, procedurile judiciare privind dreptul de proprietate asupra unui bun aflat în patrimoniul statului trebuie îndreptate împotriva reprezentantului acestuia din urmă, adică Ministerul Finanțelor sau consiliile locale și municipale, după caz. În schimb, procedurile privind dreptul de administrare a acestor bunuri trebuie îndreptate împotriva titularului dreptului de a administra bunurile în cauză. În baza acestei dispoziții, prin decizia definitivă nr. 354 din 17 ianuarie 2001 Curtea Supremă de Justiție (numele vechi al

Înaltei Curți de Casație și Justiție) a respins apărarea RAAPPS care susținea într-un proces în revendicare că un fost proprietar ar fi trebuit să intenteze prima sa acțiune în revendicare împotriva sa și nu a Consiliului municipal. Curtea Supremă a considerat că odată constatată, într-o primă acțiune în revendicare, inexistența titlului statului asupra bunului în litigiu, titularul dreptului de a administra bunul (RAAPPS) nu mai avea niciun drept să continue să folosească bunul în cauză.

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1

36. Reclamanții invocă faptul că neexecutarea de către autorități a sentinței definitive din 19 iunie 1998 a Judecătoriei București a adus atingere dreptului lor la respectarea bunurilor lor, așa cum dispune art. 1 din Protocolul nr. 1, care prevede următoarele:

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât din cauza unei utilități publice și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului pe care îl dețin statele de a pune în vigoare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosirea bunurilor în conformitate cu interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau altor contribuții sau amenzilor.”

A. Asupra admisibilității

37. Guvernul menționează că reclamanții au fost puși în posesia terenului în litigiu la 25 februarie 2005 în baza deciziei din 7 aprilie 2003 a Tribunalului București. Prin urmare, nu mai au calitatea de victimă, în sensul art. 34 din Convenție. El susține că decizia respectivă corespunde condițiilor cerute de jurisprudența Curții în materie deoarece a

recunoscut implicit încălcarea dreptului de proprietate al reclamantilor de către RAAPPS și a dispus ca aceasta să le restituie terenul în cauză.

38. Reclamantii nu au prezentat observații asupra acestui punct.

39. Curtea amintește jurisprudența sa potrivit căreia un reclamant se poate pretinde victima unei încălcări a drepturilor sale garantate de Convenție sau de Protocoalele sale în privința perioadei de neexecutare a unei hotărâri judecătorești pronunțată în favoarea sa (a se vedea, printre multe altele, *Katsyuk împotriva Ucrainei*, nr. 58928/00, paragraful 48, 5 aprilie 2005). În plus, în privința recunoașterii invocate de autorități a încălcării în cauză, ea relevă că sentința din 7 aprilie 2003 citată anterior a fost casată prin decizia din 7 noiembrie 2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Prin urmare, Curtea respinge excepția Guvernului.

40. Curtea constată că cererea nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate.

B. Asupra fondului

41. Precizând că nu intenționează să repună în discuție sentința definitivă din 19 iunie 1998 a Judecătoriei București, Guvernul face trimitere la cauza *Constandache împotriva României* ((decizie), nr. 46312/99, 11 iunie 2002) și susține că reclamantii nu beneficiază de un « bun » în sensul jurisprudenței Curții, deoarece sentința menționată anterior a fost pronunțată împotriva Consiliului municipal, în timp ce la data respectivă terenul în litigiu se afla în posesia RAAPPS. Apoi Guvernul precizează că sentința menționată anterior nu a fost motivată de Tribunal, deoarece dispozițiile CPC în vigoare la vremea aceea prevedeau obligația instanțelor de a-și motiva hotărârile judecătorești numai

în cazul în care una din părțile aflate în litigiu o cereau sau înaintau apel, ceea ce Consiliul municipal nu a făcut.

42. În fine, referindu-se la procesele civile privind validitatea certificatului de moștenitori din 5 iunie 1996, Guvernul estimează că la vremea comiterii faptelor RAAPS era îndreptățită să refuze să restituie terenul reclamanților, dată fiind situația legală incertă a bunului și faptul că sentința din 19 iunie 1998 nu fusese pronunțată împotriva sa, în calitate de administrator efectiv al bunului. De altfel, RAAPS nu a susținut niciodată că beneficiază de un drept de proprietate asupra terenului în litigiu, ci a estimat numai că reclamanții nu au dreptul la restituirea bunului. Or, din moment ce apelul împotriva sentinței din 7 aprilie 2003 a fost respins, RAAPS nu a întârziat să-i pună în posesie. În plus, Guvernul adaugă că Consiliul municipal a executat la 30 iulie 1998 singura obligație ce decurge din sentința din 19 iunie 1998 în privința căreia era competent, și anume emiterea unei hotărâri judecătorești care să dispună radierea dreptului de proprietate al statului și reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea reclamanților.

43. Reclamanții contestă argumentele Guvernului. Ei menționează că nu au intrat în posesia terenului lor decât în 2005, în urma unei proceduri de executare silită și că refuzul RAAPS de a executa sentința definitivă din 19 iunie 1998 citată anterior i-a constrâns să inițieze o nouă procedură, întemeiată pe Legea nr. 10/2001, în condițiile în care RAAPS nu a prezentat niciodată un titlu de proprietate pentru a-și justifica refuzul de a executa această sentință. Reclamanți consideră că problema certificatului de moștenitori în litigiu este o problemă de familie, fără incidență asupra dreptului lor de proprietate asupra terenului în cauză.

44. Curtea amintește că pentru a stabili dacă reclamanții dispuneau de un « bun » în înțelesul art. 1 din Protocolul nr. 1, Curtea trebuie să descopere dacă sentința definitivă din

19 iunie 1998 a Judecătoriei București a condus la apariția în capătul de acuzare al acesteia a unei creanțe suficient stabilită pentru a fi exigibilă (cf. *Rafinăriile grecești Stran și Stratis Andreadis împotriva Greciei*, Hotărârea din 9 decembrie 1994, seria A nr. 301-B, pag. 84, paragraful 59 și *Kopecky împotriva Slovaciei* [GC], nr. 44921/98, paragraful 35, 28 septembrie 2004).

45. În cazul în speță Curtea nu ar putea admite argumentul Guvernului potrivit căruia sentința definitivă din 19 iunie 1998 nu a avut drept rezultat apariția unui « bun » în patrimoniul reclamanților, pe motiv că nu a fost pronunțată împotriva RAAPPS care la vremea comiterii faptelor, administra terenul în litigiu. Cu acest titlu, ea relevă că instanțelor naționale le revine sarcina de a examina dreptul de a acționa al părților într-un proces intern și că Guvernul nu poate invoca o excepție de inadmisibilitate care nu a fost ridicată de autorități, în acest caz Consiliul municipal, în procesul intern în cauză. În subsidiar, ea remarcă faptul că spre deosebire de cauza *Constandache* citată de Guvern, sentința din 19 iunie 1998 a admis acțiunea în revendicare a reclamanților, că RAAPPS nu a invocat niciodată un drept de proprietate asupra bunului în litigiu și că dreptul și practica interne pertinente confirmă dreptul de a acționa al consiliilor locale și municipale în asemenea procese (a se vedea paragraful 35 de mai sus). Prin urmare, reclamanții beneficiau de un « bun » în înțelesul art. 1 din Protocolul nr. 1 în privința terenului de 1290 m².

46. Curtea constată că sentința din 19 iunie 1998 citată anterior a condamnat statul, reprezentat de Consiliul municipal, nu numai să restituie dreptul de proprietate al reclamanților asupra terenului în chestiune, ci și să-i pună în posesia acestuia. Or, ea relevă că de-abia la 25 februarie 2005 reclamanții au fost puși în posesia terenului de un executor judecătoresc, în urma unei proceduri de executare silită. Cu acest titlu, Curtea constată că

părțile convin asupra faptului că la această dată sentința din 19 iunie 1998 a fost efectiv executată.

47. Curtea consideră că imposibilitatea din partea reclamanților de a obține executarea sentinței din 19 iunie 1998 înainte de 25 februarie 2005 reprezintă o ingerință în exercitarea dreptului lor la respectarea bunurilor lor. Pentru a explica întârzierea în executarea sentinței, Guvernul susține că RAAPPS refuzase să pună reclamanții în posesia terenului în litigiu pe motiv că sentința menționată anterior nu fusese pronunțată împotriva sa și că situația legală a bunului era nesigură, dat fiind în special certificatul de moștenitori în litigiu din 5 iunie 1996.

48. În privința primului motiv, Curtea constată că nu a fost invocat de RAAPPS și adus la cunoștința reclamanților decât în procedura de apel împotriva sentinței din 7 aprilie 2003 a Tribunalului București. De altfel, în circumstanțele speței, Curtea nu ar putea admite că odată stabilită inexistența dreptului de proprietate al statului asupra bunului în cauză la sfârșitul unui proces în contradictoriu îndreptat împotriva autorităților competente, alte autorități ar putea refuza executarea unei sentințe definitive invocând drept mijloc de apărare inopozabilitatea sentinței în privința lor.

49. În ceea ce privește cel de-al doilea motiv invocat de Guvern referitor la certificatul de moștenitori în litigiu din 5 iunie 1996, Curtea constată că RAAPPS nu l-a invocat înaintea deciziei din 9 octombrie 2002. Desigur, ordonanța din 3 decembrie 2003 a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București a concluzionat că unele declarații ale reclamanților făcute cu prilejul eliberării certificatului susmenționat fuseseră false. Această circumstanță ar fi putut justifica întârzierea după această dată în executarea de către autorități a sentinței din 19 iunie 1998, chiar dacă nu reiese cu certitudine, în lipsa motivației, că această sentință ar fi fost pronunțată în principal pe baza certificatului în

litigiu (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Georgi împotriva României*, nr. 58318/00, paragraful 55, 24 mai 2006). În orice caz, Curtea amintește că a hotărât că, în măsura în care există o îndoială puternică în privința validității obiectului unei hotărâri judecătorești de executat, autoritățile trebuie să acționeze cu rapiditate pentru a clarifica situația juridică a hotărârii spre a-și putea îndeplini ulterior obligațiile ce decurg din aceasta (*Georgi*, citată anterior, paragraful 55). Într-adevăr, ea amintește că a hotărât de asemenea că autoritățile sunt responsabile de întârzierea în executarea unei sentințe definitive până la data la care această sentință a fost casată într-un proces în revizuire pentru reexaminarea cauzei pe fond (*Popov împotriva Moldovei* (nr. 1), nr. 74153/01, paragraful 64 *in fine*, 18 ianuarie 2005).

50. În cazul în speță Curtea constată că, atât în ordonanța citată anterior cât și în deciziile ulterioare, autoritățile au recunoscut că, în orice caz, reclamanții erau moștenitorii legali ai succesiunii, astfel încât declarațiile false în cauză nu au adus prejudicii terților invocând un drept la moștenire. Apoi, ea relevă că din dosar nu reiese că Parchetul ar fi urmat după noiembrie 2005 procedura în anulare a certificatului de moștenitori inițiată în 2003, pentru a soluționa cu celeritate problema validității sale. Curtea remarcă mai ales că dacă autoritățile considerau că soluția dată prin sentința din 19 iunie 1998 ar fi fost diferită dacă declarațiile moștenitorilor reclamanților nu ar fi fost false, ele ar fi putut sesiza instanțele interne cu o cerere în revizuire a sentinței întemeiată pe articolul 322 (4) CPP (a se vedea paragrafele 33 și 34 de mai sus), lucru pe care nu l-au făcut.

51. În definitiv, Curtea consideră că Guvernul nu a oferit nicio justificare valabilă pentru refuzul autorităților de a executa înainte de 25 februarie 2005 sentința definitivă în cauză, refuz care a pus reclamanții în imposibilitatea de a beneficia de bunul lor timp de aproape șapte ani (*Sabin Popescu împotriva României*, nr. 48102/99, paragrafele 80-81, 2 martie 2004). Reiese că ingerința cauzată de neexecutarea într-un termen rezonabil a

sentinței definitive din 19 iunie 1998 era deci arbitrară și implica încălcarea principiului legalității. O asemenea concluzie scutește Curtea de a căuta un echilibru just de păstrat între cerințele interesului general și imperativele apărării drepturilor individuale ale reclamanților (*Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, paragraful 31, 27 mai 2004).

52. Prin urmare, în lumina celor de mai sus, Curtea consideră că s-a încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1.

II. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

53. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

« În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă. »

A. Prejudiciu

54. Reclamanții fac trimitere la cererea lor precedentă potrivit art. 41 din Convenție, în care ceruseră 3.000.000 euro cu titlu de prejudiciu material și moral pe care l-ar fi suferit datorită neexecutării de către autorități a sentinței din 19 iunie 1998 înainte de 25 februarie 2005. Ei precizează că, pentru a calcula prejudiciul material suferit, au luat în calcul prețul de vânzare al terenului care era de circa 3.000 euro/m².

55. Guvernul remarcă faptul că reclamanții nu au cerut o sumă precisă cu titlu de « satisfacție echitabilă », prezentând numai o propunere de soluționare pe cale amiabilă. În orice caz, el menționează că reclamanții și-au pierdut calitatea de victimă deoarece sunt în posesia terenului în cauză din 25 februarie 2005 și Curtea nu ar putea face speculații asupra prejudiciului material ce decurge din nebeneficierea invocată.

56. Curtea amintește că a concluzionat că s-a încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 datorită întârzierii în executarea sentinței definitive din 19 iunie 1998. Prin urmare, nu constată nicio legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul material invocat de reclamanți și calculat în funcție de prețul de vânzare al terenului în cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Acatrinei împotriva României*, nr. 7114/02, paragraful 58, 26 octombrie 2006). Cu acest titlu, ea relevă că reclamanții nici nu au susținut, nici nu au dovedit că ar fi suferit un prejudiciu material care să decurgă din imposibilitatea de a obține chirii în timpul perioadei neexecutării (a se vedea, *a contrario*, *Popov împotriva Moldovei* (nr.1) (satisfacție echitabilă), nr. 74153/01, paragrafele 6 și următoarele, 17 ianuarie 2006).

57. Curtea estimează totuși că reclamanții au suferit un prejudiciu moral, în special datorită frustrării provocate de întârzierea în executarea sentinței pronunțate în favoarea lor și că acest prejudiciu nu este suficient compensat printr-o constatare a încălcării.

58. În aceste împrejurări, pe baza ansamblului de elemente aflate în posesia sa și statuând în echitate, potrivit art. 41 din Convenție, Curtea alocă fiecăruia din reclamanți 2.000 euro pentru prejudiciul moral suferit.

B. Costuri și cheltuieli

59. Reclamanții nu au formulat nicio cerere cu acest titlu.

60. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care a cerut-o. În consecință, în cazul în speță, Curtea decide să nu-i aloce reclamantului nici o sumă cu acest titlu.

C. Majorări de întârziere

61. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă;

2. hotărăște că s-a încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1;

3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească fiecăruia din reclamanți, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din Convenție, 2.000 euro (două mii euro) pentru prejudiciul moral;

b) că suma respectivă va fi convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit;

c) că începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 15 noiembrie 2007, în aplicarea [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Bostjan M. Zupančič,

președinte

Santiago Quesada,

grefier